

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

כתובות ק

עניין: פרטא בן בנו של פרטא

בראשית רבה לז, ז

פי בימיו נפלגה הארץ, ר' יוסי ורפן שמעון בן גמליאל, ר' יוסי אומר והראשונים על ידי שהיו מפירים את יחוסיהם היו מוציאים שמן לשם המאדע אבל אנו שאין אנו מפירים את יחוסינו אנו מוציאים לשם אבותינו. רפן שמעון בן גמליאל אומר הראשונים על ידי שהיו משתמשין ברוח הקדש היו מוציאים לשם המאדע אבל אנו שאין אנו משתמשין ברוח הקדש אנו מוציאים לשם אבותינו. אמר ר'

תורה תמימה ראשית פל"ב הערה ד'

סכנתא צריך להחמיר יותר מספק איסור. - וראינו להעיר כאן מה שתפסו העולם להזהר מחמת חשש סכנה ע"פ צואת ר"י חסיד בעניני זיווגים, שלא יהא שם החתן והחתונה או שם הכלה וחתונה שוים.

מניעת דבר זה ע"פ מ"ש במ"ר פ' נח פ' ל"ז, אמר ר' יוסי, הראשונים על ידי שהיו מכירים את יחוסיהם היו מוציאים שמם לשם המאדע, אבל אנו שאין אנו מכירין את יחוסנו אנו מוציאים את שמותינו לשם אבותינו, והבאור הוא, דמפני שאנו נעים ונדים בגלות ראוי לנו לזכור השתלשלות יחוסי אבות על ידי שהאבות יקראו לבניהם בשם אבותיהם [של האבות] המנוחים, וכמו שנוהגים בזה"ל, וגם בתלמוד מצינו מנהג זה בכ"מ. כמו בגיטין ל"ג ב' ר' פרטא בנו של ר"א בן פרטא בן בנו של ר' פרטא הגדול, ושם אביי ה' נחמני ע"ש זקנו, וע' מו"ק כ"ה ב' וביומא ל"ח ב'. והנה אם יהיו שמות החתן והחתונה שוים אז לא יוכלו החתן ואשתו לקרוא לבנם בשם חותנו ואבי אשתו, יען כי גם שמו של החתן כשמו, וכן בבנות, בכלה וחתונה, והרי דבר זה גורם למניעת מרגלית יקרה לתכלית זכרון שלשלת יחסנו, ודו"ק

ריב"ם שנייטוך יו"ד סי' נח

והחקירה מאין ילא המנהג שנהגו לקרות הילדים בשם אב ואם ויתר הקרונים ועל אזה יקוד יס להורות אס הנעל והאספה מחולקים שכל לך חולה שיקרא חולד בשם אחד ממשפחתו. והנני אומר שמה שהביא ירדי מעלתו ר"י רמ"א ממה דליתא צ"ל חלו מנלחין דקראו לנן של חנינא בשם חזיו שמה זו צעות רמ"א נכונה היא. אבל מה שהביא מקרא דיקים על שם אחיו באמרו חף שדורשין לנחמה מיו חן המקרא יולא מדי פשוטו לעולם חן זה אמת כי צ"ל חיתא ציצמות דכ"ד אמר רבא חפינא שכלל התורה חן מקרא יולא מדי פשוטו חכא חתי ג"ש ומפיק מפשוטו לגמרי. אמנם אמת הוא שהמנהג הכלל מנהג ראשונים הוא והנני אוקיף עוד ראיות סייט שעלינו צולחי ירכו של הלל שצנו ה"י שמו ר' שמעון וצנו של ר' שמעון ר"ג והוא נקרא ר"ג הזקן וצנו של ר"ג ר' שמעון וצנו של ר"ג הנקרא ר"ג דיצנה וצנו ה"י ר' שמעון הנקרא צכל מקום רש"י חזיו של רבי רמ"א חיתא צ"ה דקצת דע"ו חף שאינו מפורש שם. הרי שדור אחר דור קראו לנניהם בשם אבותם וכן עשה רבי שהיו לו שני בנים וקרא לאחד שמעון ע"ש חזיו ולשני קרא גמליאל על שם חזיו כדליתא צמס' כחצות דק"ג וכן שם ד"ק פרטא צנו של ר' אליעזר בן פרטא בן צנו של ר' פרטא הגדול וצד מנלל כהנה צמס' אשר חניני זוכר כבת מקום החתונה. וכל לתת טעם וקצרה להמנהג הזה דליתא צמס' יומא דף ל"ח ע"ז מלי וסא רשעים ירקצו רקניצות תעלה בשמותם דלח מקקינן צמשיהו חתי צנינא מעשה צדואג בן יוסף וכו' וכשצנר סאורי ענחמו ואכלתו וכו' חזי מה קליק צ"י עכ"ל הרי לפנינו שפ"י שה"י לו שם של רשע ע"כ היתה מה"ד מוחה ע"זו והחכמו לו עונות חצותיו (כי לולי זאת מה פשעו ועם חבאלתו) חלק קי"ל מה עונה מרובה מנחה פורעניות כדליתא צמס' פ' חלק. ח"כ כ"ש. וק"ו אס קורין הילד בשם של חס חדיק שיקויס צו זכר לחדיק לצרכה ויגן עליו זכות הלדיק הסווא ויתחקק מה"ד מעט. ועוד יותר סגורים לזה החצות אשר צוכתם יאכלו צניס וצני צניס דכתיב עושה חקד לאלפים וכו' ומפאת זה שקנהנו סאשונים לקרוח שם צניהם על שם חצותיהם הלדיקים למדו מהם ההמוק גם הם ליעשות כן חף אס חצותיהם חניס צכלל הלדיקים עד ששמשלל הדצו לקרא שמות צניהם על שם אחד ממשפחה. ומנלל זכות של הטולד י"י עור צנה כצד חז וחס שפ"י כן מלחא האדס שהוא יחזיק לחזיו או לחזיו חזיו לחדיק כדי שיגן זכותם על צנו ועוד דהקייס צנה מכנרו צחיו מכנרו צמותו :

